50ste vergadering

Woensdag 27 februari 2002

Aanvang 11.00 uur

Voorzitter: Biesheuvel

Tegenwoordig zijn 121 leden, te weten:

Van den Akker, Albayrak, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Atsma, Augusteijn-Esser, Bakker, Van Baalen, Balemans, Balkenende, Barth, Van Beek, Belinfante, Van den Berg, Biesheuvel, Blaauw, Van Blerck-Woerdman, Blok, Van Bommel, Buijs, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Depla, Van Dijke, Dijksma, Dijkstal, Dijsselbloem, Dittrich, Van den Doel, Duivesteijn, Eurlings, Van Gent, Giskes, Gortzak, De Graaf, De Haan, Halsema, Hamer, Harrewijn, Van Heemst, Hermann, Hessing, Hillen, Van der Hoek, Hoekema, Van der Hoeven, Hofstra, Ten Hoopen, Horn, Kamp, Kant, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kortram, Kuijper, Lambrechts, Van Lente, E. Meijer, Melkert, Middel, Van Middelkoop, Molenaar, Mosterd, Nicolaï, Niederer, Van Nieuwenhoven, Oplaat, Örgü, Van Oven, Passtoors, De Pater-van der Meer, Pitstra, Poppe, Ravestein, Rehwinkel, Van 't Riet, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmöller, Ross-van Dorp, Rouvoet, Santi, Scheltema-de Nie, Smits, Snijder-Hazelhoff, Van Splunter, Spoelman, Van der Staaij, Van der Steenhoven, Stellingwerf, Stroeken, De Swart, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Vendrik, Verbugt, Verburg, Visser-van Doorn, Van der Vlies, Van Vliet, M.B. Vos, O.P.G. Vos, Voûte-Droste, De Vries, Waalkens, Wagenaar, Van Walsem, Weekers, Weisglas, Van Wijmen, Wijn, Wilders, De Wit en Witteveen-Hevinga,

en de heer K.G. de Vries, minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Bolhuis, Bussemaker, Slob en Schreijer-Pierik, wegens bezigheden elders;

Feenstra, Noorman-den Uyl en Wagenaar, wegens bezigheden elders, alleen voor de ochtendvergadering;

Middel, Melkert en Dijsselbloem, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

Herrebrugh en Oudkerk, wegens bezigheden elders, ook morgen;

Van der Hoeven, wegens verblijf buitenslands, alleen voor de middagvergadering;

Timmermans, wegens verblijf buitenslands, ook morgen;

Udo, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Regels betreffende zelfstandige bestuursorganen (Kaderwet zelfstandige bestuursorganen) (27426).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

Mevrouw **Belinfante** (PvdA): Voorzitter. De afgelopen 25 jaar zijn ongeveer 168 ZBO's ingesteld, variërend van de Sociale verzekeringsbank, zorgverzekeraars en de Informatiebeheergroep tot hele kleine instellingen waarin niet zo heel veel geld omgaat. De ZBO's hebben verschillende rechtspersonen en worden op verschillende wijze gefinancierd. Uit publieke middelen wordt ongeveer 70 mld euro besteed. Het overgrote deel, ongeveer 53 mld euro komt via premies binnen. Dit bedrag komt vooral ten goede van de zorg-ZBO's en de socialeverzekeringsinstellingen. 15 mld euro komt uit tarieven, zoals het kadaster. De rest, 1.2 mld euro, is ook nog heel veel geld.

Sinds 1976 is er veel gebeurd. Het principe van een ZBO werd toen gedefinieerd als een orgaan dat hiërarchisch niet ondergeschikt is aan de minister, maar op afstand deel uitmaakt van het openbaar bestuur. In 1987 heeft de Tweede Kamer de regering in de motie-Lauxtermann meer helderheid gevraagd over het functioneren van ZBO's. Mede door de voortgaande functionele decentralisatie in de jaren tachtig en negentig en door het onderbrengen of overbrengen van overheidsdelen bij derde organisaties werd in de motie-Scheltema uit het vergaderjaar 1994-1995 gevraagd om een kaderwet voor harmonisering van de regelgeving van ZBO's. Na een jarenlange trend van het afstoten van overheidstaken en het veelvuldig instellen van zelfstandige bestuursorganen is er een duidelijke behoefte voelbaar om meer inzicht en controle te krijgen door ministeriële verantwoordelijkheid juist voor ZBO's en de publieke middelen die hun worden toevertrouwd.

In de zeven jaar tussen het indienen van de motie-Scheltema en